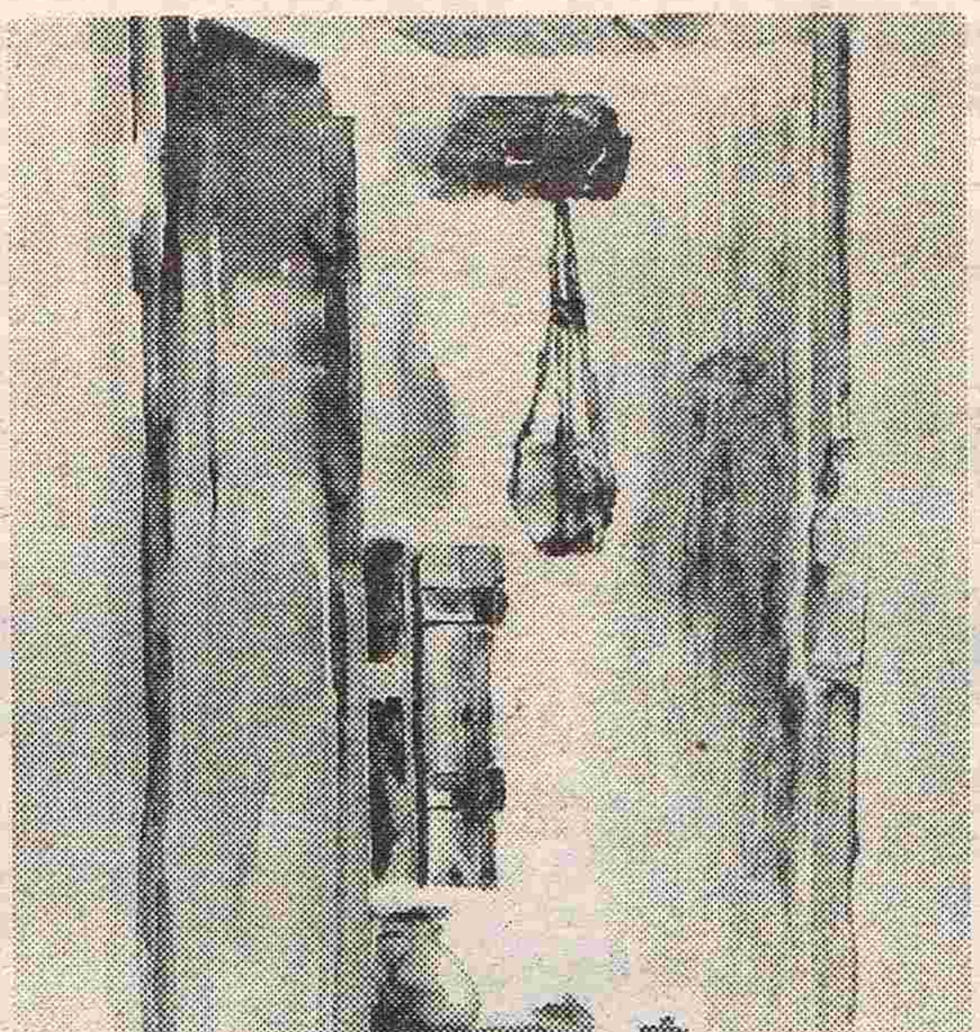

కళ్లల్లో ఏలాడే పుట్టి!

—గోపిని కరుణాకర్

పొద్దు గూటిలో వొదిగింది. సీకట్లు కలగాపులగంగా ముసురుకొంటా ఉండాయి. కొంగల గుంపు మంగళగుట్ట మిందగా ఎగరతా ఎగరతా వచ్చింది. ముత్యాలదండ తెగినట్టు పలపలా చింత కొమ్మల మింద వాలినాయి. కాకులు కావుకావని అరస్తా వుండాయి. పాలకొండకు ఎవురో అగ్గిపెట్టినారు. మంటలు నాలికలు కోస్తావుండాయి.

ఈదిలో పిలకాయలు ఆటలాడుకొంటా వుండారు. గొర్రెల తాత మంచం మీద కుచ్చోని గోగునారతో తాడు పెడతావుండాడు. నారను పాయలు పాయలుగా తీసి ఆ తాత చేతికి ఇస్తావుండాను. ఎంగట్రామన్న వసంతకు అప్పాలు తిప్పతా వుండాడు. సక్కలగిలి పెట్టినట్టు ఆయిమ్మి కిలకిలా నగతావుండాది.

పీరుగోడు, రెడ్డిగోడు, రవిగోడు కలిసి ఒకరివెనకాల ఒకరు ఇటికి రాళ్ళతో బొస్సుల్ని నడపతా వుండారు.

‘తాత నగిరికాడికి నువ్వు గూడ వస్తావా?’ అడిగినాను.

‘నేను రావడం లేదు అబ్బోడా! మీరు పొయ్యోసిరండి. బంతిలో కుచ్చోని కడుపునిండా తినేసి రండి’ అన్నేడు.

పెద్దత్త ఆవును పట్టుకొని వచ్చింది. రవిగోడు, రెడ్డిగోడు జరిగినారు. పీరుగోడు పక్కకు జరగకుండా అట్నే నిలబడినాడు.

‘జరగరా నాబట్టా! లేకపోతే ఆవుకింద తొక్కిచ్చేస్తాను’ అనింది.

‘తొక్కిచ్చు చూస్తాను. ఇటికిరాయి ఇసిరినానంటే బొక్కపడి రగతం బొటబొటా కారితింది’

ఇటికిరాయిని ఇసిరినట్టు ఇసిరి బెదిరించినాడు.

‘అమ్మా పీరుగోడు పీలేరు ఎస్సయ్యిగదా!’ అంటా ఆవును పక్కకు తోలుకోని పోయింది.

పీరుగోడు మల్లా ‘డుర్‌డుర్’ని బొస్సు తోలతా వుండాడు. వాడి వెనకాల్నే రవిగోడు, రెడ్డిగోడు బొస్సుల్ని నడపతావుండారు.

సక్కపిన్నమ్మ శాంతిని సంకలో ఏసుకొని ఈదిలోకి వచ్చింది. ఆయమ్మి సీమిడి కార్చుకొంటా ఏడస్తా వుండాది.

‘సినాలి లంజా! ఎవురే నిన్ను మిరపకాయలు తినమనింది’ అంటా రెండు దెబ్బలు ఏసింది.

‘ఎందుకుమ్మేయ్ పసిబిడ్డను అసలు సందేల పట్టుకోని కొడతా వుండావు. నీకు దూముతేగలా!’ అంటా మాయమ్మ వచ్చింది ఈదిలోకి. అరుగుమింద కుచ్చెనింది.

‘ఏం చేసేదికా, మద్దేన్నం సాయిబులపేటకు పొయినోడు ఇంగా రాలేదు నీ మరిది. పొయ్యి ఇంగా ముట్టించలేదు. రెడ్డిగోడంటే బుద్ది ఎరిగినోడు గొమ్ము నుండి పొయినాడు. ఈ పిల్లచాటలో మిరపకాయలుంటే ఆకలికి తట్టుకోలే తినేసింది. ఏడ సచ్చినాడో ఇంగా నూకలు తేలేదు’ అంటా ఇంగా రెండు దెబ్బలేసింది.

ఆయమ్మి గుక్కపట్టి ఏడుపు నందుకొనింది.

‘ఏం బతుకులో అద్దువాన్నం బతుకులు. కడుపుకు తిండి దొరక్క పిల్లాపాపలతో సహా ఎండగాలి సచ్చేట్టుంది’ మంచం మింద కుచ్చినింది.

‘పెదబ్బా వుట్టి మింద మద్దేన్నం దంచిన ఉలవ తొక్కు వుండాదేమో చూసి, ఎత్తకొచ్చి సక్కు చేతిలో పెట్టు, బిడ్డకు పెడితంది’ నాకల్లా చూసి అనింది మాయమ్మ.

ఇంట్లోకి పొయినాను. చిన్నవ్వ కిరసనాయిలు దీపం వత్తి నలిపి వెలిగించింది. వుట్టికల్లా చూసినాను. అది నా కళ్ళలల్లో ఏలాడతావుండాది. దాన్ని ముక్కలు ముక్కలుగా తెంపాలని కోపం. ఉలవతొక్కు సట్టిని గోడకు ఇసిరికొట్టి ‘ఫట్’ని పగలగొట్టాలని కసి.

కరువు కాలంలో మూడుపూటలా సంగటి చేయ్యరు. పొద్దున్నే రాత్తిరి మిగిలిన సంగటిని సద్దికలిపి తలా ఒక గలాసు రెండు గలాసులు తాగతారు. ఉలవలు ఉడకబెట్టి ఉప్పేసి తొక్కుదంచి మద్దేన్నం పూట తింటారు. రాత్తిరికి నూకలేసి సద్ద సంగటి చేసుకొంటారు. ఉలవ తొక్కుకు కూడా గతిలేక పస్తులుండే వాళ్ళు చానామంది ఉండారు.

నాకు ఉలవ తొక్కంటే వాంతికి వస్తింది. ఏం చేసేది ఆకలికి తట్టుకోలేక దాన్నే కుక్క గెతికినట్టు గెతకాల్సి వస్తా వుండాది. చిన్నచిన్న వుంటలు చేసుకొని చేదుమాత్తరలు మింగినట్టు గొంతులో నీళ్ళు పోసుకోని ‘గుటుక్ గుటుక్’ని మింగతాను.

‘అవా వుట్టిమింద వుండే ఆసట్టి అందిస్తావా?’ చిన్నవ్వను అడిగినాను.

సట్టి అందించింది. చెయ్యి పెట్టి చూస్తే ఉలవతొక్కు చేతికి దొరకలేదు. సట్టిని వూడ్చినాను. కోడిగుడ్డంత ముద్ద చేతికి దొరికింది. ఆ ముద్దను తెచ్చి సక్కపిన్నమ్మ చేతిలో పెట్టినాను.

సక్కపిన్నమ్మ ఉలవతొక్కు తినిపిస్తావుంటే, ఆయమ్మి తింటా ఏడుపు మానింది.

‘సక్కమ్మ నువ్వుగూడా పోతావుండావా నగిరికాడికి?’ గొర్రెల తాత అడిగినాడు.

‘ఆ... నీ కొడుకు తెచ్చి ఇచ్చిన పట్టుకోక కట్టుకోని తిప్పేదానికి పోతావుండాను’ మూతి మూరడు పొడుగు తిప్పి అనింది.

‘ఇట్లా ముక్కుమింద కోపాలు వుండిగదా సంసారాలు నాసినం అవతా వుండేది. నేనేమని అడిగినాను? నువ్వేం సమాదానం ఇచ్చినావు?’ అంటా సక్కపిన్నమ్మ మింద కోపగించుకొన్నాడు.

ఇంగ ఈడుంటే మంచిది కాదని లేసి ఇంట్లోకి పోయింది.

‘ఓరి రవిగా! దుమ్ములో పొర్లాడతావుండావా నాబట్టా! నీళ్ళు కాగిపోయి నాయిరారా, పోసుకొందువు’ అని గొంతు చించుకొనింది బొజ్జత్త.

రవిగోడు పులకలేదు పలకలదు. బొస్సు ‘డుర్‌డుర్’ని తోలతానే ఉండాడు.

గసపోసుకొంటా వచ్చి రవిగోడ్ని నాలుగు దెబ్బలేసింది.

వాడు ఎదురు తిరిగి ‘నీయమ్మను చేస్తాను లంజా’ అన్నాడు.

ఆమాటకు గొర్రెల తాతకు కోపం వచ్చింది.

‘లమిడి కొడకా ఎద్దుకాల్లో ముల్లంతలేవు. నా పెండ్లాన్ని చేస్తానంటావా! చూడు నా చేతిలో దుడ్డుకట్టే ఎంత లావుటిదో వుండాదో’ అంటా దుడ్డుకట్టెను చేతిలో పట్టుకొని గదమాయించినాడు.

వాడు ఆ దెబ్బకు బయపడి వాళ్ళమ్మ వెంట పిల్లిలా నోరుమూసుకోని పోయినాడు.

వసంతను అప్పాలు తిప్పితిప్పి అలసిపోయి ఎంగట్రామన్న వసంతను మంచం మిందు కుచ్చనెపెట్టినాడు.

చిన్నవ్వ నీళ్ళు కాగినాయని అరిసింది. నేనంటే నేనని పీరుగోడు, నేను పోటిపడతా నీళ్ల పోసుకొనేదానికి పొయినాం.

ఎంగట్రామన్న నారపోసలు అందిస్తావుండాడు.

సొక్కాయి, నిక్కరు విప్పేసి జలదారి బండమింద నిలబడినాము. చిన్నవ్వ మాకు నీళ్ళు పోసింది. నీళ్ళు పోసుకోని వారం దినాలైంది. మురికి సబ్బు (సంతలో అమ్మే నాసిరకం గుడ్డలసోపు) రుద్ది, గోకుడు రాయితో బరబరా గీకింది. మురికి తెట్టెలు తెట్టెలుగా లేసి వచ్చింది. మామూలుగా పల్లెల్లో రోజూ నీళ్ళు పోసుకొనే అలవాటు ఎవురికీ ఉండదు. వారంరోజులకో, పదిరోజులకో, కొందరైతే పండక్కు, పబ్బానికే నీళ్ల పోసుకొనేది.

గొడ్లులాగ, గొర్రెలాగ ఏ బావుల్లోనో, చెరువుల్లోనో మునిగేస్తారు అంతే!

వసంతకు కూడా నీళ్ళు పోసింది. మాయమ్మ ఇంట్లోకొచ్చి పొయ్యి మింద ఎసురుపెట్టింది. ఇనపపెట్టెలో దాచిపెట్టుకొన్న పయ్యింటు తీసినాను. ఇది నాది కాదు. మాయమ్మ తమ్ముడు ఎంగట సుబ్రమన్నెం మావది. గుండీలు లేవు. పిన్నీసుతో కుట్టిపెట్టినాను. జిప్ లేదు. అట్నే వదిలేసినాను. పయ్యింటు పొడుగైంది. కొద్దిగా మడిసినాను. నడుము లూజుగా వుండాది. మొలతాడు పయ్యింటు మీద ఏసుకొన్నాను.

సొక్కాయి తొడిగినాను. కురసయింది. ఎడమచేత్తో జిప్‌లేని చోట సొక్కాయిని లాగి పట్టుకొన్నాను. పీరుగోడు నిక్కరు పాతదే తొడిగినాడు. నిక్కరు పిర్రల మింద చినిగిపోయింటే మాసికలు ఏసినారు. సొక్కాయి గూడ పాతదే గుండీలు వూడిపోయిండాయి.

తలకు వొత్తుగా ఆముదం పెట్టి అణగదువ్వింది.

వసంతకు పాతదే చీటీల గౌను, రవిక తొడిగింది. ఆముదం పెట్టి బిగదీసి రెండు జడలు ఏసింది. సన్నజాజిపూలను ఆ జడకు, ఈ జడకు ఏలాడేట్టు పెట్టింది. ఇట్లా ఒక్కరొక్కరూ నీళ్ళు పోసుకోని పయనమౌతావుండారు.

బాగా మబ్బయింది. తాడు పేడేది నిలిపి బీడి తాగతా వుండాడు గొర్రెల తాత. మా నాయన, చిన్నాయన సాయిబుల పేట నుంచి వచ్చినారు. మా నాయన లోపలికి వచ్చినాడు. మా చిన్నాయన వాళ్లింట్లోకి పొయినాడు.

మా నాయన బుజం మింద టవల్లో నూకలు మూట కట్టుకోని వుండాడు. చేతిలో కిరసనాయిలు సీసా వుండాది. మాయమ్మ నూకల మూటను అందుకొనింది. కిరసనాయిలు సీసాను గోడకు కొట్టిన మేకుకు తగిలించినాడు.

‘ఏమే ఉలవతొక్కు వుండాదా, కడుపులో మండతా వుండాది. పొద్దునెప్పుడో సద్దినీళ్ళు తాగిపోయినాను’ అని అరుగుమింద కుచ్చెన్నాడు.

‘నువ్వు తెచ్చిన నెంబరు వొడ్ల దంచి, కూడు వండి వార్చినాను తిందువుగానిరా’ యుగతాళిగా అనింది.

‘మీ నాయనంటే తిరమలకొండ మింద సావుకారు. నువ్వంటే నెంబరొడ్లు కూడు తిని వుంటావు. మానాయన సావుకారే కాదు తల్లా! రెక్కాడితేకాని డొక్కాడని బక్కరైతు. మాకు సద్దసంగటే గతి’ అన్నాడు.

‘చూసేదానికి నోట్లో వేలుపెడితే కొరికేదానికి గూడ చేతకాని వాడి మాదిర్తో వుంటావు. నోరు తెరిస్తే మాటలకేం కొదవలేదు. అవుగాని నువ్వు పొయిన పని ఏమైంది?’ గద్దించి అడిగింది.

‘ఏమైందీ! వొట్టి చేతుల్తో తిరిగివచ్చినాను. బూబు లంజా ఇస్తే గదా?’

‘పనులుంటే మాత్తరం తమ్ముడా తమ్ముడాని నీ యనకాల్నే తిరిగితంది. నల్లపూసల దండ ఇచ్చేదానికి చేతులు రాలేదంటనా లంజకు! నాకు మామిడిపిందెల నక్లీసువున్నెప్పుడు ఎన్నిసార్లు తీసకపొయింది. తురక నా సవితికి నీతిలేదు’ అని తిట్టింది.

‘ఎందుకు తిట్టే పాపం మూటగట్టుకొంటావు. మనకు వుంటే ఏసుకోనిపోవల్ల, లేకపోతే నోరు మూసుకోని వుండల్ల. నగలు ఏసుకోకుండా పోతే నగిరికాడ నిన్ను ఎవురన్నా మెట్టుతో కొడతా వుండారా, లేకపోతే మెడపట్టి గెంటేస్తారా!’ అన్నేడు.

‘నువ్వు చేసిచ్చిన ఏడువారాల నగలు ఇనప్పెట్లలో మూలగతా వుండాయి. గంగిరెద్దు మాదిర్తో దిగేసుకోని కులకతా వుండాను. మాయమ్మగారు పెట్టిన నగలన్నీ నీ ఎదునా ఏసుకొంటివే! ఒక్కొక్క నగా కుదవపెట్టి సీట్లు ఆడినట్టు సేద్దిం మింద పెట్టి జూదమాడితివే! ఆడబిడ్డ వుండాది. ఆకరకు చెవుల్లోకి కమ్మతట్టలైనా లేకపాయనే, అన్నీ ఆరతికప్పూరం పట్టేస్తివే!’ చేతులు తిప్పితిప్పి మానాయనను మాటలతో పొడస్తా వుండాది.

‘నాకు సిన్నపెల్లాం, బిడ్డలు వుండారు గదా! నీ సొత్తులన్నీ ఎత్తకపొయ్యి వాళ్లకు పెట్టినాను, బాగుపడదామని బాయి తొవ్వితే బండపడింది. నెత్తిన శనేశ్వరుడు కుచ్చోని మెట్టుతో కొడతా వుండాడు. దానికి ఎవురేం చేస్తారు’ ఎడమచెయ్యి పైకెత్తి సంకలో కుడిచేత్తో బరబరా గోక్కుంటా అన్నేడు.

‘అందుకు గదా నేను చిలక్కు చెప్పినట్టు చెప్పింది నీకు. తిరమల కొండ మింద మా నాయన ఉద్దోగం తీసిస్తానని ఎన్నిసార్లు చెప్పినాడు. పూలచెట్లకు నీళ్ల పోసేదే గదా ఏమబ్బా చేసుంటే! ఎకరాలు ఎకరాలు సేద్దిం వున్నెట్టు ఒకరికింద వొంగి ఉద్దోగం చేస్తానని పెగ్గపడితివి’ అనింది.

‘అకాలం వేరు, ఇప్పుడైతే కక్కసులు కడిగే ఉద్దోగమైన కండ్లకు అద్దుకోని చేస్తాను’ అన్నాడు.

‘ఇప్పుడు బుద్దొచ్చి ఏం గుణం! నేనన్నా ఉద్దోగం చేస్తానని గెడ్డాం పట్టుకోని అడుక్కొంటిని. చెత్తవూడ్చే ఉద్దోగం చేసి నామానం తీయయెద్దని వురిమి చూస్తివి. ఇప్పుడు నన్నూ, నా బిడ్డల్ని రోజూ పస్తుపడుకోబెడతా వుండావు. సీపరు ఉద్దోగం చేసైనా నాబిడ్డల్ని సాక్కోనుండనా! ఎట్లాకాకుండా మమ్మల్ని సంపతా వుండావు’

ఏ పొద్దో ఒక పొద్దున బిడ్డలకు ఇంత ఇసమిచ్చి, నేను ఇంత ఇసం తీసుకోని చస్తాం. అప్పుడు నీ కండ్లు సల్లబడతాయి’ అంటా వలవలా ఏడ్చింది.

మాయమ్మ సస్తాసస్తానని మా నాయన్ను ఎన్నోసార్లు బెదిరించి ఉండాది.

‘దీపాలు పెట్టినపుడు ఏడొద్దు కళ్యాణ’ అనింది చిన్నవ్వ.

‘ఏం మాట్లాడినా తప్పయిపోతా వుండాది. ఉలవ తొక్కు అంత వుంటే పెట్టు అని అడిగితిని. అదీ తప్పయితే ఎట్ల? నేను కాబట్టే నీతో కాపరం చేస్తా వుండాను. ఇంగొక మొగాడైతేనా, కాసాయం గుడ్డలు కట్టుకోని దేవుడాని దేశాలు పట్టుకోని యలబారి పోయిండు’ అన్నాడు.

‘సాల్లే, ఇంగ మూసుకో! మాయమ్మ నన్ను ఎన్నుమింద గువ్వ మాదిర్తో పెంచింది. మేనమామ కొడుకని మట్టి పిసుక్కొనే నీకు అంటగట్టినాడు మా నాయన. నా చెల్లెల్లు ఉద్దోగస్తుల్ని పెల్లి చేసుకొని, టౌవున్లో ప్యాను కింద కుచ్చోని, గ్యాస్ పూవుల్తో కాపరం చేస్తా వుండారు. నేనే ఈ సింపిరి కోక కట్టుకోని, దరిద్రంతో కాపరం చేస్తా వుండాను. కేసు లచ్చుమయ్యకు సాక్కంగా పుట్టినాను కాబట్టే నీతో కాపరం చేసినా, ఇంగొక ఆడది అయింటేనా నీ నెత్తిన సంగటి సట్టే పగలగొట్టి ఇంగొకనితో లేసిపొయిండు’ ఏడుపుమాని మాటకు మాట సమాదానం ఇచ్చింది.

ఆ మాటతో నోరు మొసుకోని మా నాయన ఈదిలోకి ఎలబారిపొయినాడు. కొంగుతో కండ్లు తుడుసుకోని మూట విప్పింది. చారడు నూకలు కడిగి తెల్లతావుండే వుడుకునీళ్లల్లో పోసింది.

ఈ ఇంట్లో ఇట్లుంటే, ఎదురింట్లో రామరావణ యుద్ధం జరగతా వుండాది. పలపలా మాసక్కపిన్నమ్మ నోరు వాగతా వుండాది. పటపటా మా చిన్నాయన చెయ్యి ఆడతా వుండాది.

మా చిన్నాయన ఇంట్లో అడుగుపెట్టంగానే ‘ఏమే నువ్వు నాతో కాపరం చేస్తావుండావా, లంజిరకం చేస్తావుండావా! పసిబిడ్డ ఆకలితో అల్లాడిపోతా వుండాది. నూకలు తెస్తానని మద్దేనం పొయినావు. సాయిబుల పల్లెలో ఇంతసేపు ఏం చేస్తావుండినావు?’ అంటా కయ్యనీ కుక్కమాదిర్తో పైకిలేచింది.

‘మస్తాన మీ మేనమామ కొడుకు కదా, పోతానే ఇచ్చి పంపించేదానికి! పాత బాకి కడితేనే నూకలు ఇస్తానని మొండికేసినాడు. వాడ్ని గడ్డం పట్టుకోని, కాళ్ళు పట్టుకోని అడుక్కోని తెచ్చేసరికి ఈ ఏలైంది’ అన్నాడు.

‘ఎందుకు అసలు సందేల అపద్దాలు ఆడతావు. నాకు తెలవదా నీ యవ్వారం. కనమొరిపేటలో వుండే నీ మిండగత్తె దెగ్గిరికి పొయింటావు. పసిబిడ్డ నెత్తిన వొట్టేసి చెప్పు నువ్వు పొయినావా, పోలేదా?’ నిలదీసి అడిగింది.

మా చిన్నాయన ఏం మాట్లాడకుండా గొమ్మునుండిపోయినాడు.

ఆయన గొమ్మునుండేసరికి ఈమే ఇంగారెచ్చిపొయింది.

‘నాకు ఈ సింపిరి కోక కట్టబెట్టేనావు. దానికేమో మొన్న పీలేర్లో కొత్త కోక, కొత్త రైక ఎత్తినావు. నగిరికాడికి పోదామంటే సరైన కోక లేదు. నాకు, నా బిడ్డలకు అన్నేయంజేస్తా వుండావు నాబట్టా! నువ్వు నాసినమై పోతావు’ అంటా మా చిన్నాయనమ్మ జుట్టు పట్టుకోని గుంజింది.

‘లంజా నేను మొగోడ్నే! ఎంతమందినైన వుంచుకొంటాను. అడిగే అతికారం నీకు లేదు. నీ వంట్లో పిడికెడు కండలేదు. ఎముకల గూడును తెచ్చి నాకు అంటగట్టింది మీ అక్క’ అంటా సక్కపిన్నమ్మను వంగబెట్టి నాలుగు గుద్దులు గుద్దినాడు.

బుజంమింద ఏలాడతా వుండే నూకలు మూట వూడిపోయింది. నూకలన్నీ చెల్లాచెదరయినాయి. శాంతి బిత్తరపొయ్యి గుక్కపట్టి ఏడస్తావుండాది. ఆయమ్మి తలమిందంతా నూకలే! వాళ్ళనాయన్ను చూసి ఇంట్లోకి వచ్చిన రెడ్డిగోడు, ఇద్దరూ కొట్లాడుకోవడాన్ని చూసి బయపడి ఈదిలో వురికినాడు.

‘నన్ను సంపేస్తా వుండాడమ్మ నాబట్ట! నిన్ను నల్లనాగుపాము కరవా! నువ్వు ఎగిరిపడిసావా నిన్ను మంగలా చెరువులో గుంతలోడి పెట్టా!’ అంటా శాపనార్థాలు పెడతా వుండాది.

కసిదీర గుద్ది గుద్ది అలిసిపొయ్యి ఈదిలోకి పోయినాడు చిన్నాయన. నోరు నొప్పి పుట్టేంతవరకు తిట్టితిట్టి ఏడస్తా కుచ్చెనింది సక్కపిన్నమ్మ.

కొడుకులూ, కోడాండ్లు కొట్లాడుకొంటా వుంటే మంచం మింద కుచ్చోని బీడి తాగతా వేడుక చూస్తున్నాడు గొర్రెల తాత.

‘ఆడంగి నా కొడుకులు! ఈడు పెళ్ళాన్ని గోకతాడు. వాడు పట్టుకోని కొడతాడు. నేను ఇట్టే బతికితినా, లచ్చుమును పువ్వుల్లో పెట్టి చూసుకొంటిని. అది దేవుడి దెగ్గిరికి యలబారి పొయినాకనే గదా, ఇంగో ఆడదానికల్లా తలఎత్తి చూసింది. ఆడదాన్ని కొట్టే మొగాడు ఒగమొగాడేనా! ఈళ్ళకంటే చెమ్మాచెక్కా అంటా చేతులు ఆడిస్తా వచ్చే కొజ్జలు మేలు. థూ... కొజ్జా నా కొడుకులు’ అంటా కాకరించి ఉమ్మినాడు.

నూకలు కుతకుతా వుడకతా వుండాయి. అద్దడు సద్దపిండి తెచ్చిపోసి మూగటి మూత పెట్టింది. సట్టి కింద మంట తగ్గిచ్చింది.

‘ఓ పెద్దమ్మా, ఓ అక్కా, ఓ వదినా, ఓ చిన్నవ్వా’ అని ఒకర్ని ఒకరు పిలుసుకొంటా, ఒక్కరొక్కరుగా ఈదిలోకి వచ్చినారు. చిన్నవ్వ పాతకోక సుట్టుకొనింది. రైక లేదు. వసంతను సంకలో ఏసుకొనింది. నేను, పీరుగోడు చిన్నవ్వ కంటే ముందే ఈదిలోకి వచ్చినాము.

పెద్దత్త, కొండమ్మ పెద్దమ్మా, రామాంజులు వదిన, పీరక్క, లచ్చుమక్క, బొజ్జత్త (రవిగోడ్ని సంకన ఎత్తుకోనుండాది) పిచ్చవ్వ అందురూ ఈదిలో వుండారు.

బొజ్జత్త ఆముదం పెట్టి అణగదువ్వి కొప్పుఏసింది. కొప్పుకు రెండు మూరలు కనకాంబరం పూలు చుట్టింది. మొహానికి పసుపు పూసింది. రూపాయి కాసంత బొట్టు పెట్టింది. రెడ్డిగోడికి నీళ్ళుగూడ పొయ్యలేదు. దుమ్ములో పొర్లాడి వుండేవాడ్ని అట్నే బుజాన ఎక్కించుకోని వుండాడు చిన్నాయన.

మాయమ్మ నగల్లేవని రాలేదు. సక్కపిన్నమ్మ మంచి కోక లేదని రాలేదు.

అందురూ నగిరికాడికి యలబారినాం.

‘పోతా వుండాయి జాడు యూరకతినే లంజలు. ఎవరన్నా పిండాకూడు ఏస్తామంటే, చార్జీలు పెట్టుకోని పొయ్యి తినివస్తాయి. నేను ఇట్టే బతికితినా, ఏ పొద్దన్నా ఒకరికి ఆసిస్తినా!’ అంటా గొణిగినాడు గొర్రెలతాత.

‘ఏంది ముసిలోడా గొణగతా వుండావే’ అనింది రామాంజులు వదిన ఎనక్కు తిరిగి.

‘ఏం లేదులే రామాంజులు! సంగటి అయిందో లేదోనని అనుకొంటా వుండాను’ అన్నేడు మాటమార్చి!

మా పిలకాయలందరికి కేళి ఇలాసంగా వుండాది. ఎగిరెగిరి గంతులేస్తా ‘ఓ’యని అరస్తా, ఊలలు ఏస్తా బీడు చేనుల్లో దుమ్ము రేపుకొంటా నడస్తా వుండాం. అందరికంటే ముందు వసంతను సంకనేసుకోని గుణగుణా నడస్తా వుండాది చిన్నవ్వ.

పాలకొండను అగ్గిమేస్తానే వుండాది. పరపరా మంటలు నాలికలు కోస్తానే వుండాయి.

నూనే అయిపోయిన దీపాల్లా పొడిచుక్కలు ఆకాశంలో మిణుకుమిణుకు మంటా వుండాయి. కుమ్మరి పురుగులు ‘గీ’యని గీ పెడతావుండాయి.

(మిగతా 14వ పేజిలో..)

సన్డేపోస్ట్

'పాప్‌కార్నర్'

నవంబర్ 16, ఆంధ్రభూమి ఆదివారం అనుబంధంలో ప్రచురించిన క్రైం కథ 'అద్దం చెప్పదు అబద్ధం' ఎంతో బాగుంది. క్రైం స్టోరీల్లో వెరైటీని క్రియేట్ చేస్తున్న ఆంధ్రభూమికి అభినందనలు. అలాగే కవర్‌స్టోరీ 'అనంత విశ్వంలో ఆకాశగంగ ఆవల...' కథనం చాలా బాగుంది. సెంటర్‌స్ప్రెడ్‌లో ప్రచురించిన 'ఆమె జీవన వేదం - నాట్యగానం', భావన శీర్షికలో 'వర్షోదయం' 'పచ్చబొట్టు' కవితలు మమ్మల్ని ఎంతగానో ఆకట్టుకున్నాయి. 'వి'చిత్రాల నివాస్‌గారి రంగుల చిత్రాలు మా ఇంటిల్లిపాదినీ అలరిస్తున్నాయి. భావన శీర్షికలో చక్కటి కవితల్ని ప్రచురిస్తూ వర్ధమాన కవులను ప్రోత్సహిస్తున్నందుకు ధన్యవాదాలు. 'పాప్‌కార్నర్'లో చీమంతి కథలు బాగున్నాయి.

-రావుల యాకయ్య (గంట్లకుంట్ల)

భూమి ప్రత్యేకత!

నవంబర్ 16, ఆదివారం అనుబంధం కొత్త శీర్షికలతో తన ప్రత్యేకతను చాటుకొంది. కవర్‌స్టోరీ మొదలు భావన, సెంటర్‌స్ప్రెడ్, ఫొటో వ్యాఖ్య, న్యూస్ మేకర్స్, పాప్‌కార్నర్ ఎంతో బాగుంటున్నాయి. అంతేకాకుండా 'సన్డేపోస్ట్'లో పాఠకుల మనోభావాలను చాటిచెప్పేందుకు వీలు కల్పించినందుకు ధన్యవాదాలు. సరికొత్త శీర్షిక 'పాప్‌కార్నర్'లో చెయ్యెత్తి జైకొట్టు తెలుగోడ, హైటెక్ మిస్టేక్, పనికిరాని పరిజ్ఞానం శీర్షికలు ఎంతో బాగున్నాయి.

- చింతలపూడి జయప్రకాష్ నారాయణ (కనిగిరి)

'పాప్‌కార్నర్' బాగుంది

నవంబర్ 16, ఆదివారం అనుబంధంలో కవర్‌స్టోరీ 'అనంత విశ్వంలో ఆకాశగంగ ఆవల' వ్యాసంలో మాకు తెలియని ఎన్నో విషయాలు వివరించినందుకు ఆంధ్రభూమికి ధన్యవాదాలు. ఈ వారం ప్రారంభమయిన 'పాప్‌కార్నర్' శీర్షిక ఎంతో బాగుంది. కొత్త శీర్షికలు ప్రవేశపెట్టడంలో అగ్రస్థానంలో ఉండి ప్రేక్షకుల మదిని ఆనంద డోలికల్లో ఓలలాడించడంలో ఆంధ్రభూమి నెంబర్ వన్.

-కూన దుర్గాప్రసాద్ (నారాయణపురం)

ముఖచిత్రం అందంగా ఉంది

నవంబర్ 9, ఆదివారం అనుబంధంలో 'నివాస్' వేసిన ముఖచిత్రం ఎంతో అందంగా ఉంది. ఫొటో వ్యాఖ్యల పోటీ నేటి సామాజిక స్థితిగతులను ప్రతిబింబిస్తోంది. ఆంధ్రభూమికే హైలైట్ ఈ 'ఆదివారం అనుబంధం'.

-దాసరి ప్రసన్నకుమార్ (ముమ్మిడివరం)

'మనిషి' ఆకట్టుకుంది

నవంబర్ 16, ఆంధ్రభూమి ఆదివారం అనుబంధంలోని కథ 'మనిషి' మా ఇంటిల్లిపాదినీ ఆకట్టుకుంది. మనిషిలో దాగివున్న మానవత్వాన్ని ఆవిష్కరింపజేసింది. జేబుదొంగైనా కష్టాలలో ఉన్నప్పుడు ఆదుకున్న తీరు బాగుంది. క్రైం కథ 'అద్దం చెప్పదు అబద్ధం' మలిచిన తీరు మాకెంతో నచ్చింది. బి.నరసింగరావుతో ఇంటర్వ్యూ అతని మనస్తత్వాన్ని పాఠకులకు తెలియజేసింది.

-గుంటోజు సత్యం (పోచంపల్లి)

'బాలల పండుగ సినిమా'

నవంబర్ 9, ఆదివారం అనుబంధంలో కవర్‌స్టోరీ 'బాలల పండుగ సినిమా' గురించి అనేక విషయాలు తెలియజేసినందుకు ధన్యవాదాలు. అలాగే భావన కవితలు ఎంతో బాగున్నాయి. క్రైం కథ 'వేట' చాలా ఇంట్రెస్టింగ్‌గా, థ్రిల్లింగ్‌గా ఉంది. 'టీనేజ్' శీర్షికలో నిజమైన స్నేహితులను ఏర్పరుచుకోవడం ఒక కళ అని స్నేహాన్ని గూర్చి చక్కని విషయాలను తెలియజేసినందుకు కృతజ్ఞతలు.

-ఎస్.సునీత, జి.నాగమణి, సత్యవతి, సౌదామణి (మోరి)

ఆనందాన్ని కలుగజేసింది

నవంబర్ 9, ఆదివారం అనుబంధంలో 'లిటిల్‌సోల్జర్స్‌కి భలే కానుక' అంటూ బాలల ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్ ప్రత్యేకతల్ని తెలియజేసినందుకు ధన్యవాదాలు. కొండకోనల్లో ఓ అందాల సీమ ఉదయపూర్ గురించి తెలియజేసిన తీరు బాగుంది. చదువుతుంటేనే ఎంతో ఆహ్లాదాన్ని ఆనందాన్ని కలుగజేసింది.

-పి.పద్మావతి (రాయవల్లి)

ఇలాంటి కథలు మరెన్నో...!

నవంబర్ 9, ఆదివారం అనుబంధంలో ప్రచురించిన 'మనువాడిన సంకెళ్ళు' కథ చాలా బాగుంది. తాగుడువల్ల వచ్చిన ఇబ్బందులు చాలా చక్కగా చిత్రీకరించారు. ముందు ముందు కూడా ఇలాంటి మంచి కథల్ని ప్రచురిస్తారని ఆశిస్తున్నాం.

-పాలూరి శ్రీనివాసరావు (తాటుకుర్రు)

మీ అభిప్రాయాల వేదిక

తర్జన- భర్జన

వచ్చే వారమే

ఎన్నో విషయాలు మనం మాట్లాడాలని అనుకుంటాం.
కాని సరైన వేదిక దొరక్క మౌనంగా వుండిపోతాం.
ఇప్పుడు మీరు ఆ మౌనాన్ని బద్దలు కొట్టండి

ప్రతివారం మీ అభిప్రాయాలకు వేదికగా వుండేలా
ఆదివారం ఆంధ్రభూమి తర్జన- భర్జన అనే శీర్షికని వచ్చే
వారం నుంచి ప్రారంభిస్తోంది.
ఈ శీర్షికకు మీ అభిప్రాయాలను సాధ్యమైనంత క్లుప్తంగా
రాసిపంపండి
మీ చిన్ని ఫోటోని కూడా పంపండి

ఈ వారం చర్చనీయాంశం

టీవీ ఛానెల్స్ మనకు వరమా? శాపమా?

- ఈ అంశం మీద మీ అభిప్రాయాలను వెంటనే పంపండి
చిరునామా
ఎడిటర్ (ఆదివారం ఆంధ్రభూమి)
36, సరోజినిదేవి రోడ్
సికింద్రాబాద్- 3

గమనిక- ఈ శీర్షికలో చర్చించదగిన అంశాలు మీకేమైనా తోస్తే మీరూ రాయండి

కళ్ళల్లో ఏలాడే వుట్టి!

(12వ పేజి తరువాయి...)

చిన్నగుట్టను దాటి, బొస్సు రోడ్డు కాడ వుండే సత్రం కాడికి వచ్చినాం. అక్కడ ఇంగా ఓపినంత జనం వుండారు.

దొరవారు సొంత మరదల్నే రెండో పెండ్లి చేసుకొన్నాడు. తిరమల కొండ మింద పెండ్లి జరిగింది. ఈ పొద్దు నలగర్నీ పిలిసి విందు పెడుతున్నారు. నగిర్లో విందంటే సామాన్యమా! యల్లమంద గ్రామంలో ఏబై పల్లెలుండాయి. అందులోన ఇది కరువుకాలం. ఒగపూటైనా మంచి తిండీ పడుతుందని, ఇంట్లో ఎంతమంది వుంటే అంతమంది వచ్చేసినారు.

అంతమందిని చూసేసరికి దొరవారి వాళ్ళమ్మ పెదనాయకురాలు నాగమ్మ కడుపు కాలిపొయింది.

'ఇంత జనమా! విందుకొచ్చినట్టు లేదు. తలకోన తిరణాలకు వచ్చినట్టుండాది. గుట్టుగా నలగర్ని పిలిసి పెట్టుండగూడదా! బుదారం సంతలో తిమ్మిగోడి చేత దండోర ఎయించినారు' అంటా ఆమె గొణగతావుండాది.

ఈమే ఇంతేనని ఎవురూ పట్టించుకోలేదు.

'నలుగుర్ని గుట్టుగా పిలిసి తలుపుసాటున పెట్టేదానికి ఇది చుట్టు గుడిసె కాదు. నగిరి విందు. ఆమాత్తరం జనం రారా!' అని ఆమె మాటను కొట్టిపారేసింది ఆ ఇంటికి పెద్ద కోడలైన నాయకురాలు వసంతమ్మ.

నగిరిని మిణుకు మిణుకు బల్బులతో సింగారించి వుండారు. టెంకాయి పట్టలతో పందిళ్ళు ఏసుండారు. పందిళ్ళకు ట్యూబ్‌లైట్లు ఎలగతా వుండాయి. నగిరి వెనకన కోటబండకాడ చలువ పందిళ్ళు ఏసి జనాన్ని బంతులు తోలతా వుండారు.

చెమటలు కార్చుకొంటా వండేవాళ్ళు వండతా వుండారు. నిముషం నిలబడకుండా వడ్డించేవాళ్ళు వడ్డిస్తా వుండారు. తినేవాళ్ళు కరువో కాలమోనని అవురావురుమని తింటా వుంటారు.

ఆడోళ్ళు, మొగోళ్ళు, ముసిలోళ్ళు, పిలకాయలు ఆత్తరమాత్తరంగా కడుపుల్ని నింపుకొంటా వుండారు.

ఎంగిలాకులు గుట్టలు గుట్టలుగా పడతా వుండాయి.

ఆ గుట్టల మింద కుక్కలు ఒకపక్క, పందులు ఒకపక్క కాట్లాడుకొంటా ఎంగిలాకుల్ని నాకతా వుండాయి.

అందురూ నగిరికాడికి పొయినాం. ఆడోళ్ళు నగిరి లోపలకు పొయినారు. మొగోళ్ళు బంతులు కాడికి పొయినారు. మొగోళ్ళు నగిరి లోపలకు పోకూడదు. దొరసానులు గోషాలో వుంటారు.

చిన్నవ్వ కొన్నాళ్లు చిట్టేచెర్ల నగిరిలో ఉన్నింది. నాయకురాలు వసంతమ్మ అమ్మగారి ఊరు చిట్టేచెర్ల! వసంతమ్మను, రాజేశ్వరమ్మను చిన్నవ్వ సాకింది. అంటే వాళ్ళకు ఆయగా వున్నింది. చిన్నవ్వ అంటే వాళ్ళకు చెప్పలేని అబిమానం.

ఈ ఆడోళ్ళంతా ఆడవుండే ఆడోళ్ళతో 'వదినా, అకా, సినమ్మా' అంటా కలిసిపొయినారు. నేను, పీరుగోడు, వసంత చిన్నవ్వ ఎనకాల్నే ఉండాం. చిన్నవ్వ దొరసానులతో ఏందో మాట్లాడతానే ఉండాది.

దొరసానులు నగలు, పట్టుచీరలు కట్టుకోని దేవలోకం నుంచి వచ్చిన దేవతల్లా వుండారు.

దొరవారు సింహాసనం లాంటి కుర్చీలో కుచ్చొనుండాడు. దొరవారు పెద్దకొడుకు లక్ష్మీపతినాయుడు సూటుబూటు ఏసుకోని దొరబాబులా ఉన్నాడు. ఆయన తిరప్తిలో ఇంగిలీసు సదువు సదవతా వుండాడు.

వాడిలో కుచ్చోని వాళ్ళనాయనతో ఏందో ఇంగిలీసులో మాట్లాడతా వుండాడు.

దొరవారు కూతురు స్వర్ణమ్మ లోపలి నుంచి పరిగెత్తుకొంటూ వచ్చింది. వాళ్ళనాయన ఆ పాపను దగ్గరకు తీసుకొన్నాడు.

పట్టులంగా, పట్టు రవిక ఏసుకొనింది. వంటి నిండా ధగధగా నగలు మెరస్తా వుండాయి. చిన్నచిన్న పాదాలు, పాలుగారే బుగ్గలు, ముద్దు ముద్దు మాటలు నిజింగా స్వర్ణమ్మ బంగారమే!

ఆడోళ్ళు ఎంతకూ బంతుల కాడికి యలబారడం లేదు. నాకు, పీరుగోడికి కడుపులో కుక్కలు మొరగతా వుండాయి. ఎంగట్రావన్న ముక్కలదాక తిని కడుపు దీడుకొంటా వచ్చినాడు. కోతి తిన్నట్టు లడ్డును కొరక్క తింటా వుండాడు.

మాకు నోరు వూరింది. పీరుగోడు, నేను చిన్నవ్వను వదిలేసి బంతుల కాడికి పొయినాం. బంతిలో కుచ్చోని కడుపు నిండా తిన్నాం. చెరొక లడ్డు ఏసినారు. చేతులు కడుక్కోని లడ్డు తినేసి మూతులు తుడసుకోని సయిగ్గా వచ్చేసినాం.

మేము వచ్చిన కొంచేపటికి ఆడోళ్ళు బంతుల కాడికి యలబారినారు. మల్లా చిన్నవ్వతోపాటు బంతిలో కుచ్చెన్నాం.

ఆకులు ఏసే ఆయన మాకల్లా చూసినాడు. మేము ఆయనకల్లా చూడకుండా తలకాయలు వంచుకున్నాం.

'ఏమ్మా! ఈ పిలకాయలు ఇప్పుడే తినేసిపోయినారు. మల్లా కుచ్చెన్నారే' అన్నేడు ఆకు ఒగటి చిన్నవ్వకు ఏస్తా!

'ఏందియా అట్లా మాట్లాడతావు. ఎవుర్ని చూసి ఎవురనుకొన్నావో! పసిబిడ్డలు నన్ను యామరకుండా నా ఎనకనే వుండారే, ముందు ఆకులు ఎయ్యి మల్ల నోరు తెరిసి నిలబడుకొందువు' అని గదురుకొనింది చిన్నవ్వ.

నాకు, పీరుగోడికి ఇస్తరాకులు వేసి, తిరిగి తిరిగి మాకల్లా చూస్తాపొయినాడు. రవిగోడికి కూడా ఒక ఇస్తరాకు వెయించింది బొజ్జత్త. ఆకుల్లో లడ్డు పెట్టినారు. కారులు పోసినారు. లడ్డుతీసి చొక్కా జోబీలో పెట్టుకొన్నాం.

అన్నం పెట్టినారు, వంకాయ సాంబారు పోసినారు.

'కడుపు నిండా తినండి నాయన! కడుపు నిండా తినండి' అనింది చిన్నవ్వ. వసంతకు లడ్డు తీసి ఇచ్చింది. ఆయమ్మి లడ్డు తినకుండా చేతిలో పట్టుకొనింది. చిన్నవ్వ అన్నం ముద్దలు చేసి తినిపిస్తూ వుంటే వసంత తింటా వుండాది.

'తినరా నాబట్టా! తిను. సూదిగొంతు బాన కడుపు నీది. బిరిబిరిగా మింగు' అంటా ముద్దలు చేసి రవిగోడి నోట్లో దురదగతావుండాది బొజ్జత్త. వాడు అన్నం తినకుండా లడ్డు తింటా వుండాడు.

'ఆపియ్యి మల్ల తిందువులే. ముందు కడుపునిండా కూడు తిను' లడ్డు పెరుక్కోని అన్నం ముద్ద నోట్లో కుక్కింది. లడ్డు తీసుకొనేసరికి వాడు లబలబా నోరు కొట్టుకొన్నాడు. రెండు గుద్దులు గుద్ది లడ్డు చేతికిచ్చింది.

అన్నం తినలేక తింటా వుండాం. పొట్టలు వుబ్బి ముందుకొచ్చినాయి.

'కోడిగెలికినట్టు గెలకతా వుండారెందిరా! అవురావురని తినండి. విందు బోజనం ఈరోజు తప్పితే, రోజూ మనకు ఇట్లాంటి బోజనం దొరకదు. తినండి నాయన కడుపు నిండా తినండి' అంటా మల్లా అన్నం పెట్టించింది చిన్నవ్వ.

అన్నం పెట్టేవాళ్ళు, సాంబారు, రసం పోసేవాళ్ళు మాకల్లా ఇచిత్రంగా చూస్తావుండారు. రెండు ముద్దలు బలవంతంగా లోపలికి తోసి, గుక్కెడు నీళ్ళు తాగతా వుండాం. మెల్లిమెల్లిగా అన్నాన్ని గొంతు వరకు ఎగదోసినాం. చేతులు కడుక్కోని బిరిబిరిగా తింటే అయిపోతందని లడ్డును కొంచెం కొంచెంగా తింటా వుండాం.

ఆడోళ్ళందరూ చేతులు కడుక్కోని రచ్చబండకాడికి చేరినారు. రచ్చబండ కాడ స్టేజి కట్టినారు. విరాటపర్వం వీధినాటకం ఏస్తా వుండారు. విరాటరాజు కొలువులోకి వచ్చినాడు. మంత్రి రాజ్జెంలోని సేమసమాచారాలు రాజుకు తెలపతా వుండాడు.

చిన్నవ్వ వొడిలో వసంత పొడుకోని నిద్రపోయింది. చిన్నవ్వ వొళ్ళు మరిసి పొయ్యి ఆట చూస్తా వుండాది. రవిగోడు బొజ్జత్త వొడిలో పొనుకోని గురకపెడతా వుండాడు. బొజ్జత్త కండ్లు మూసుకోని తూగతా వుండాది. ఆడ చానమంది ఆట చూడడం లేదు. పగలంతా ఎర్రటి ఎండలో పనిచేసిన వాళ్ళకు, కడుపునిండా తినేసరికి హాయిగా నిద్రవచ్చేసింది.

పెద్దత్త నిద్ర వస్తావుండాదని, ఎంగట్రావన్నను తోడు పెట్టుకోని ఇంటికి యలబారి వూడిసింది. పాండవులు జమ్మిచెట్టు మింద ఆయుధాలు దాచిపెట్టి మారు ఏసికాల్లో విరాటరాజు కొలువులో చేరినారు. వంటశాలలో వుండే రకరకాల పదార్థాలను చూసి భీముడికి నోరూరింది. బంతులు ఇంగా తోలతానే ఉండారు. నేను పీరుగోడి జుట్టు పట్టుకోని లాగినాను. నిద్రపోతాండే వాడు ఉలిక్కిపడి లేసినాడు. బంతులు దగ్గరకు పదామని సైగ చేసినాను. వాడు కండ్లు పులుముకోని పైకి లేసినాడు. ఇద్దరం బంతిలో కుచ్చోని తలలు వంచుకొన్నాం.

ఆకులు ఏసే ఆయన మమ్మల్ని గుర్తుపట్టేసినాడు.

'ఈ పిలకాయలు ఎవురో పెతిసారి వచ్చి బంతిలో కుచ్చుంటా వుండారు' అని అరిసినాడు.

మేము లేసి పరిగెత్తబొయినాం. అన్నం వడ్డించే ఆయన మా కాలర్ పట్టుకోని రెండు దెబ్బలు ఏసినాడు. నలుగురూ చేరినారు. మాకు తలకొట్టేసినట్టయింది. దొరికిపోయిన దొంగల్లా చేతులు కట్టుకోని తలలు వంచుకొన్నాం.

'అడక్క తినే పిలకాయల కంటే అద్దువాన్నంగా ఉండారే, ఈళ్ళ అమ్మానాయన ఎచ్చంగా పక్కలో పడుకోని, ఈళ్ళను కని దేశాల మింద వదిలేసినట్టుండారు' అని ఎవురో కిలకిలా నగినారు.

ఈ మాటను రవణ చిన్నాయన విని, మా దెగ్గిరికి వచ్చి, 'అడక్కతినే నా కొడకల్లార!' అంటూ నాలుగు దెబ్బలేసినాడు. చిన్నవ్వ గూడా వచ్చింది. బొజ్జత్త మిగతా ఆడోళ్ళు అందురూ వచ్చినారు.

'ఎందుకు రవణయ్య బిడ్డలును పట్టుకోని కొడతా వుండావు' అని అడ్డం వచ్చింది చిన్నవ్వ.

'ముందుగా ఈళ్ళను పిలుసుకోని ఇంటికిపో!' అని చిన్నవ్వను కసురుకొన్నాడు.

చిన్నవ్వ మమ్మల్ని పిలుసుకోని ఇంటికి యలబారింది. మాతోపాటు చిన్నాయన, రామాంజులు వొదిన, పీరక్క, లచ్చుమక్క, కొండమ్మ పెదమ్మ అందురూ యలబారినారు. దావలో వచ్చేటప్పుడు అక్కడ జరిగిందంతా చిన్నవ్వకు చెప్పినాడు చిన్నాయన. 'అట్ల చేయడం తప్పుగదా! నన్ను అడిగివుంటే నేను పెట్టించి వుండనా?' ఏడస్తా వుండే మమ్మల్ని దగ్గరకు తీసుకోని సముదాయించింది.

పాలకొండను అగ్గిమేస్తానే ఉండాది. మంటలు ఇంగా ఇంగా పెవలమౌతూనే ఉండాయి.

ఇంటికొచ్చినాం. మా నాయన ఇంగా రాలేదు. సంగటి తినకుండా ఆయన కోసరం మాయమ్మ ఎదురు చూస్తా వుండాది. సంగటి తినేసి గొర్రెల తాత మంచం మింద పడుకోనుండాడు.

రామాంజులు వదిన నగిరికాడ జరిగిందంతా మాయమ్మ చెవులో వూదేసింది. ముందుగానే మాయమ్మ సందేల నుంచి కోపంతో నిప్పులు కక్కుతావుండాది. రామాంజులు వదిన మాటలు నిప్పుల మింద కిరసనాయిలు చల్లినట్టయింది.

'అడక్కతినే నా కొడకల్లారా! పదిమందిలో మా పరువు తీస్తారా? మా తలల్ని తాకట్టు పెట్టైనా సరే మీకు మూడు పూటలా పిండాకూడు ఏస్తా ఉండామే! మిమ్మల్ని గంగమ్మగావు అడగతావుండాదా!' సంగటి కట్టె తీసుకోని కాళ్ళు మిందనే, కాళ్ల మిందనే కొట్టింది.

'తప్పు అయిపొయిందమా, చెంపలు ఏసుకొంటా వుండాం. ఇంగెప్పుడు ఇట్లాంటి తప్పుడు పని చెయ్యము' అంటా ఏడస్తా వుండాం.

గొర్రెల తాత లేసి వచ్చినాడు. చిన్నవ్వ మాకు అడ్డం వచ్చింది. వసంత బిత్తరపొయ్యి ఏడస్తా వుండాది. మాయమ్మకు పిచ్చిపట్టినట్టు మమ్మల్ని సావకొట్టింది.

చిన్నవ్వ మా యమ్మ చేతిలోని సంగటికట్టె తీసుకొనింది. నన్ను జుట్టు పట్టుకోని వూపి గోడమిందకు తోసింది. నేను ఇసరక పొయ్యి కిరసనాయిలు సిసమింద పడినాను. మేకుకు తగిలించిన తాడు తెగి కిరసనాయిలు సీసా కిందపడి 'భళ్ళున' పగిలి ముక్కలు ముక్కలైంది. పక్కనే ఉన్న దీపం మింద కిరసనాయిలు ఎగిరిపడింది. మంట భగ్గున లేచింది.

తడికె అంటుకొనింది. తడికె మింద నుంచి చూరు అంటుకొనింది. చూరు నుంచి కప్పు అంటుకొనింది. ఈదరగాలి 'భర్‌భర్'ని వీస్తా వుండాది.

మంటలు 'భగ్గున భగ్గున' పైకి లేస్తా వుండాయి. పల్లె పల్లెంత అంటుకొనింది.

మంటలు నాలికలు కోస్తా పైకి లేచినాయి. సాయిబుల పేట అంటుకొనింది. బెస్తపల్లె అంటుకొనింది. కుమ్మరిపేట అంటుకొనింది. మాలపల్లె అంటుకొనింది. మాదిగపల్లె అంటుకొనింది. ఈడిగపల్లె అంటుకొనింది. పల్లెలన్ని అంటుకొన్నాయి.

మిద్దెలు తప్పా పూరిగుడిసెలన్నీ కాలి బూడిద అవతావుండాయి.

మంటలు మంటలు! ఆకాశాన్ని అంటిన మంటలు!!

నా కళ్ళల్లో కన్నీటి మంటలు!!

ఆ మంటల్లో ఇంగా వుట్టి ఏలాడతానే వుండాది.

☆